

Decreet Lokaal Bestuur

Inhoud en visievorming

Wat is participatie?

Wat is participatie?

- Beïnvloeding besluitvorming overheid, op een door overheid georganiseerde wijze
- Deelname van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties aan de voorbereiding en evaluatie van de beleids- en besluitvorming
- Kan ook buiten sfeer van beleidsvorming
- Essentie: een inbreng doen

DRIE GENERATIES

- Inspraak
- Coproductie (interactief beleid)
- Ondersteunen burgerinitiatieven

Waarom komt participatie op?

- Minder interesse in klassieke vormen van politiek
- Hiërarchische verhoudingen onder druk
- Complexe samenleving → beroep doen op expertise burgers

Regeling in decreet lokaal bestuur (DLB)

- Algemene verplichting om participatiebeleid te voeren
- Open gemeenteraadscommissies
- Agenderingsrecht
- Verzoekschriften
- Adviesraden en overlegstructuren
- Budgethouderschap voor wijkcomités en burgerinitiatieven
- Volksraadpleging
- Informele participatie
- Participatieverordening

Nog veel andere regelingen naast DLB

- DLB slechts een van de regelingen
- Veel andere regelgeving (bv decreet cultuurbeleid, decreet omgevingsvergunning)
- Openbare onderzoeken

Twée grote concepten van participatie

- Participatie als rechtsbescherming
- Creërende, politieke participatie

Juridisch gezien is participatie aanvulling

- Grondwet: representatieve democratie met slechts enkele sporen van participatieve democratie
- Nationale soevereiniteit: referendum is uitgesloten

Participatie is aanvulling, komt niet in de plaats

- Representatieve en participatieve democratie hebben elk hun sterktes en zwaktes, vullen elkaar aan
- Representatieve democratie: geen probleem van participatie-elite

Arendt: op oorspronkelijke wijze aan politiek doen

- Arendt: politiek draait niet alleen om macht, maar ook om vrijheid
- De vrijheid van het samen handelen, vanuit pluraliteit
- Politieke vrijheid ervaren via participatie

Sloterdijk: herontdekken van de gemeenschap

- We zijn politiek gestresseerd
- De kunst van de samenhang die vanuit kleine groepen opbloeit

De superdiverse samenleving

- Superdiversiteit is de realiteit
- Verschillen zijn bron van rijkdom én van geschillen
- Directe dialoog als antwoord

Beroep doen op menselijke kwaliteiten participanten

- Menselijke kwaliteiten in verbinding brengen met publieke zaak
- Kwaliteit (lokale) democratie hangt af van menselijke kwaliteiten van diegenen die er deel van uit maken
- Menselijke kwaliteiten ontwikkelen door participatie
- Steunt op positief mensbeeld (humanistische psychologie)

Vervolmaken burgerschapskwaliteiten

- Participatie als sociaal leerproces
- Burgerschapsvaardigheden ontwikkelen

Aanvullende legitimering overheidsoptreden

- Stem laten horen tussen verkiezingen
- Legitimiteit van ambtelijk handelen versterken
- Procedurele legitimiteit (procedurele rechtvaardigheid)

Kaders en randvoorwaarden (I)

- Onderwerp
- Doelstelling
- Wie mag meedoen?
- Structurele en institutionele vormgeving
- Welke overheidsinstanties spelen welke rol?
- Welke participatiemethodiek(en)?
- Welk gewicht krijgt resultaat?
- Welke vorm zal resultaat aannemen?
- Binnen welke marges? Juridisch, beleidsmatig, financieel

Kaders en randvoorwaarden (II)

- Welke verdere beslissingen na participatieproces?
- Tijdpad
- Welke informatie ter beschikking stellen?
- Afspraken over vertrouwelijkheid en terugkoppeling naar achterban
- Duidelijkheid over financiering van participatieproces
- Afspraken over implementatie en feedback

Geschikte participatiemethodes

- Goede mix nastreven
- Cirkelgesprekken en wisdom councils: verdieping en verbinding

Vanuit burgerschap

- Burgerschap rond concrete projecten
- Directer, actiever, veelzijdiger, constructiever en creatiever burgerschap
- Burgerschapskwaliteiten
- Oog voor het algemeen belang

Vanuit politiek leiderschap

- Van leiden naar begeleiden?
- Ruimte bieden aan mensen en organisaties
- Inspirerend leiderschap
- Stimulerend leiderschap
- Metafoor: de dirigent

Conclusies

- Verhaal van de democratie is oud maar onaf
- Visievorming is wenselijk
- Participatie als middel om burgerschapskwaliteiten een kader en een forum te bieden
- Participatie leidt tot verdere uitbouw democratie

Dank u voor uw aandacht

▶▶ **UHASSELT** RECHTEN IN HASSELT

10 JAAR

VERNIEUWEND